

Ingenium simplex, nullaque divinum malignitate (egregia hæc Veterum Gallorum laus) tribuit illis Strabo. Pronunciat de iis oculatus testis Iulianus, Quod adulari nesciant; sed libere ac simpliciter cum omnibus æquabili jure vivere. Venerem Nuptiarum Deam & Bacchum lætitiæ datorem Conjugii, Prolisque, & Vini, quantum cuique libeat, potandi gratia tantum novisse. Quæ his aliisque talibus advorsantia nonnulli proferunt, ut convicia, & tanquam ab maligna mente manuque profecta, sunt exaudienda. Nam quis non videt, lectis Veterum Scriptorum de Gallorum Indole Monumentis, factaque cum Genio, qui iisdem hodieque est, commissione, falsum esse quod tradit Servius, Gallos pigrioris esse ingenii; quod Iulius Firmicus, stolidos; quod Iulianus, quasi sui oblitus, stupidos, & rusticitatem amantes; quod Polybius, Doctrinæ & Artibus operam non dare; quod idem cum Diodoro, Athenæo & Clemente Alexandro, infidos esse, crapulæque & ebrietati deditos: quod Livius Polybiusque, molles esse & effæminatos: quod Mela, Auri avidos, superbos, superstitiosos: quod Solinus, vaniloquos: quod denique, pecuniæ insatiabilis esse, Plutarchus in Pyrrho, Fatendum nihilominus multa Gallis instillata aliorum populorum commercio, *Nemo Gallos, ait Florus lib. ii. cap. x. tantum feroces dixerit, fraudibus apertis.* Avidos Iurgiorum docet Ammianus lib. xv. Reprehendit etiam Diodorus in Gallis quandam linguæ intemperantiam, Sermonem notans eos uti brevi & subobscurum: multa ex animo dubia loqui, plurima ad jactantiam in suam laudem dicere, & ad ceterorum contemptum: minaces esse ac detractores, opinioneque inflatos. Iactantia illa ab Strabone etiam est animadversa. Atque ea Gallica ostentatio est, quæ ab Cæsare lib. vii nominatur, & multis reliquorum librorum exemplis adprobatur. Talis est lib. i. Helvetii Diviconis elatio, dum Helvetiorum virtutem extollit, Romanæ Cladis memoriam objicit, Cæsaremque minitando, admonet, ne committat, ut is locus, ubi Romani constitissent, ex calamitate Populi Romani internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet. Sic Vercingetorix in concione jactat se unum Consilium totius Galliæ effecturum, cujus consensui ne Orbis quidem terrarum possit obistere. Quod ad Veterum Gallorum Religionem, Cultumque in rebus sacris servari solitum, flocci faciendus est M. Tullius oratione pro M. Fonteio scribens, *Gallos minime ulla Religione moveri.* Audiendus potius Livius: qui, etsi in ceteris satis huic genti iniquus, negligentem tamen haudquaquam Religionis adfirmat; & Cæsar l. vii. bell. Gall. cui penitus cognita hæc natio, dicit eam *admodum deditam Religionibus.* Maxime autem Mercurium coluerunt, eodem Cæsare teste: Celtas Iovem coluisse attestatur Max. Tyrius, cujus signum altissima Quercus. Dianam templum habuisse apud Massilienses, Str. testis est: & apud Gallo-Græcos Dianam cultam, Polyæ. lib. viii & Plut. commemorant.